

DE SINT TUNNIS-KAPEL IN DE DEEL HERSTELD.

Voor allen, die Gemert en zijn historie liefhebben, is de tweede kermisdag van het jaar 1966 een blijde dag geweest. Op deze dag namelijk werd de oude St. Tunnis-kapel achter in de Deel hersteld en wel ingezegend. Sinds vele jaren was ze vervallen en met een mesthoop er tegen aan een onooglijk gezicht. Namens onze Heemkundekring was er bij het bestuur van de St. Anthonius-Gilde, eigenares van de kapel, reeds meerdere malen op herstel aangedrongen en uiteindelijk met gunstig resultaat. Als degene, die zich ten zeerste voor het herstel heeft ingespannen, moet de heer A. Niessen uit Helmond genoemd worden, de tegenwoordige voorzitter van de Gildenkring Peelland, waarbij ook Gemert is ingedeeld. De heer Niessen schoot zich op de tweede kermisdag van 1964 tot koning van de St. Anthonius-Gilde en beschouwde het als een eretaak om vóór de beëindiging van zijn koningschap in 1966 de kapel in de Deel hersteld te hebben. Hij heeft de bestuursleden hiervoor warm weten te maken en dezen hebben met eigen krachten de kapel weer in een behoorlijke staat gebracht. Van buiten werd het dak gerepareerd en van een nieuw torentje voorzien, binnen werd het plafond vernieuwd, de muren opnieuw bezet en de vloer opnieuw gelegd; het St. Anthonius-beeldje werd weer in de nis geplaatst en het schilderij van St. Anthonius boven het altaar zal door de kunstenaar Jan van Gemert, die tegenwoordig naast het kappelleke woont, worden hersteld. Een ereloot aan bestuur en leden van de St. Anthonius-Gilde, die aan het herstel hebben medegewerkt.

Ofschoon het weer niet meewerkte, trok de St. Anthonius-Schut, afgehaald door Sint Jurris in de vroege middag in optocht naar de Deel, waarbij het St. Anthonius-beeldje werd megedragen. In de kapel stelden zich de twee gilden aan weerskanten op en waren zoveel mensen aanwezig als er in konden. De Hoogeerw. Heer Deken van Gemert, J. v. d. Heuvel, nam het woord en wees op de mooie taak van de gilden, het bevorderen van broederschap en blijdschap onder elkaar; hoe hun patroon St. Anthonius als weldoener onder de mensen had gestaan en zich soms afzonderde voor een onderhoud met zijn Heer; de herstelde kapel zou hiervoor een rustige plaats kunnen zijn, ook voor ons. De grote volksheilige zal zeker wel-

willend op ons gebed neerzien. Daarna ging de deken over tot inzegening van de kapel en zegening van de beelden.

Na de inzegening ontstak de Deken de vier waskaarsen, die wegens oude gebruik ieder jaar door de kerk van Gemert aan de kapel moeten worden geschonken. De heer Niessen dankte daarop allen, die aan het herstel van de kapel hadden meegewerkt en droeg daarna de zorg voor de kapel over aan de buurtbewoners die vroeger die zorg hadden gehad. De aanwezigen werden in de gelegenheid gesteld "een silvren stuck" te offeren en een kaars op te steken; hiervan werd druk gebruik gemaakt.

Na afloop hiervan trokken de schutten door de Gruunsteeg naar Koks, waar volgens aloud ceremonieel driemaal om de schutsboom werd getrokken en na gebed de boom werd "gevrijd". Na ruim 200 schoten viel het laatste stuk van de vogel naar beneden en werd de nieuwe koning, de Hr. L. Huijbers uit de Virmundtstraat met het koningszilver bekleed en de koningin, evr. Huijbers, met het schouderlint. De oud-koning, de heer Niessen sprak een woord van gelukwens en dank en betrok hierbij speciaal onze Heemkundekring voor het aandeel, dat deze had gehad in de restauratie van de kapel.

Zo is weer één van de wensen, waarvoor de Heemkundekring al jaren geijverd had, op gelukkige wijze in vervulling gegaan. We vertrouwen, dat ook in de toekomst de band tussen t kapelleke en de St. Tunnis-schut zal blijven, zoals deze ook vroeger is geweest. Behalve bij het jaarlijkse koningschieten was ook bij bijzondere feesten van de Schut het kapelleke betrokken. Zo werd 44 jaar geleden op de eerste Pinksterdag 4 juni 1922, toen de St. Anthonius-Gilde het 650-jarig bestaan vierde het oude beeld van St. Anthonius Abt vanuit de kapel in een plechtige optocht naar het feestterrein gebracht en daar op een mooie versierde boog geplaatst. De route waarlangs men trok, liep o.a. over de Beverdijk, toen nog zo breed dat men er met paard en wagen gemakkelijk kon passeren; ook hierlangs stonden vele mensen te kijken. Nu is de Beverdijk nog slechts een smal paadje en het ware te wensen, dat hij weer tot zijn oorspronkelijke breedte werd teruggebracht, om tenals wandelpad te kunnen dienen. Ook de burgerij wilde minste het feest meevieren, want volgens de berichten van die tijd was er de laatste dagen voor Pinksteren hard gewerkt om de

huizen een mooi en feestelijk en fris uiterlijk te geven, want het dorp moest er helder uitzien, om de vreemdelingen een goede indruk te geven. Vermeldenswaard is nog, dat, toen daags voor Pinksteren het feest werd geopend, de leden van de Gilde en de Fanfare enkele ritjes in de mallemlen maakten, die bij het feestterrein stond, voordat alle aanwezigen onder een "forse" mars het feestterrein verlieten.

Ten slotte spreken we ook namens de Heemkundekring van Gemert gaarne onze dank uit en onze waardering voor alle leden van de St. Anthonius-schut, die aan het herstel van het kapelleke hebben meegewerkt.

M.H.J. Pennings.

Protestanten in Gemert in de tweede helft der achttiende eeuw. (vervolg)

Hermannus van Ravenstijn, afkomstig uit Oirschot, was koster en schoolmeester van 1761 tot 1772 en overleed in 1807 als rustend schoolmeester van Bakel op 87-jarige leeftijd. Zijn vrouw, Johanna de Graaf werd in 1765 overgeschreven naar Oirschot. Hij liet bij zijn overlijden 2 zoons en 4 dochters na: Gerrit Elias was in 1792 schoolmeester geworden in Gemert. Zijn zoon Willem Albert was in 1789 gestorven en van zijn dochter Elisabeth Barbara is bekend, dat zij trouwde met Lambertus Waaterbeek en in Gemert een zoon kreeg in 1796: Godefridus Leonardus.

Arien Riddermans, in 1765 uit Vlijmen naar Gemert gekomen, was aanvankelijk substituut voorzanger en na 1776 koster en schoolmeester. Hij was gehuwd met Johanna Meesters. In 1776 kreeg zijn dochter een kind, dat als onecht werd ingeschreven, omdat Jan Baptist Du mon, een R.K. jongeman, met wie zij in ondertrouw was, haar voor het huwelijk verliet.

Maria Elisabeth van Duuren kwam in 1750 uit Heeswijk en ging in 1752 weer terug, waaruit valt op te maken, dat ze wellicht als huishoudster van de predikant dienst deed vóór diens huwelijk.

In de jaren 1746 tot 1747 was als lidmaat ingeschre-